

Інформаційна кампанія «Я маю право голосу»

У зв'язку з наближенням 2-го туру виборів Президента України та у рамках реалізації та у рамках реалізації Загальнонаціонального проекту Міністерства юстиції України «Я МАЮ ПРАВО!» продовжується інформаційна кампанія «Я маю право голосу!».

Підвищуємо рівень обізнаності мешканців столиці, у тому числі молоді, яка вперше візьме участь у виборах Президента України та Верхової Ради України, а також внутрішньо переміщених осіб щодо виборчих прав.

Мета кампанії: інформування виборців щодо виборчих прав та виборчих процедур до, під час та після голосування на виборах; інформування щодо особливостей участі у виборах окремих категорій осіб (виборців, які перебувають не за місцем виборчої адреси, внутрішньо переміщених осіб, осіб не здатних самостійно пересуватися); активізація правосвідомості громадян, у тому числі тих, хто голосує вперше, щодо усвідомленої реалізації виборчого права; мобілізація максимальної кількості українців для участі у виборах.

Як перевірити себе у списку виборців?

Перевірити себе у списку виборців можна наступним способом:

1. Онлайн

в особистому кабінеті виборця на веб-сайті Державного реєстру виборців: <https://www.drv.gov.ua/>

2. На виборчій дільниці

за місцем голосування.

Як змінити місце голосування?

Для того, щоб змінити місце голосування, необхідно звернутися до органу ведення Державного реєстру виборців із заявою про тимчасову зміну місця голосування:

- за місцем перебування на день виборів;
- або
- місцезнаходженням виборчої дільниці, де буде зручно проголосувати;
- зареєстрованим місцем проживання.

Для зміни місця голосування потрібні документи:

- паспорт громадянина України у вигляді паспортної книжечки або картки (до картки додається Витяг з Єдиного державного демографічного реєстру щодо реєстрації місця проживання) або тимчасове посвідчення громадянина України;

- посвідчення військовослужбовця/ військовий квиток (для військовослужбовців строкової служби);

- документи, які підтверджують необхідність тимчасової зміни місця голосування:

- довідка з місця навчання або роботи;
- посвідчення про відрядження;
- проїзні документи;
- договір оренди житла тощо.

Виборці, виборча адреса реєстрації яких знаходиться на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях та території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, можуть не подавати документи, які підтверджують необхідність зміни місця голосування!

Заява про зміну місця голосування розглядається органом ведення Державного реєстру невідкладно, але не пізніше ніж за п'ять днів до дня голосування. Після задоволення заяви виборцю видається посвідчення про тимчасову зміну місця голосування.

Після прийняття рішення за заявою обов'язково перевірте себе у списку виборців на виборчій дільниці, яку визначено місцем голосування у посвідченні.

Як проголосувати за місцем перебування?

Виборець, хто не здатний самотійно пересуватися, має право голосувати за місцем перебування. Про це у списку виборців повинна бути відмітка навпроти вашого прізвища: «НСП» – **не здатний самотійно пересуватися**.

Для того, щоб дізнатися, чи є у списку виборців відмітка «НСП» - зверніться до дільничної виборчої комісії за місцем голосування та ознайомтеся зі списком виборців.

У іменному запрошенні на вибори має бути вказано:

«У зв'язку з наявністю у списку виборців стосовно Вас відмітки про постійну нездатність пересуватися самотійно повідомляємо, що Вам буде надана можливість проголосувати за місцем перебування».

Якщо у списку відсутня помітка «НСП»:

1. Зверніться до дільничної виборчої комісії із власноруч написаною заявою з проханням забезпечити голосування за місцем перебування. Заяву можна подати особисто або через інших осіб.
2. У заяві вкажіть адресу місця свого перебування.
3. До заяви додайте медичну довідку про стан здоров'я.
4. Дільнична виборча комісія своїм рішенням надає можливість голосувати за місцем перебування.
5. Заяву подайте до дільничної виборчої комісії не пізніше 20-ї години останньої п'ятниці перед днем виборів.

ВАЖЛИВО! Члени дільничної виборчої комісії зобов'язані перевірити факт тимчасової нездатності виборця самотійно пересуватися.

У день голосування до виборця прибувають члени дільничної виборчої комісії з виборчими бюлетенями, опечатаною або опломбованою виборчою скринькою та витягом зі списку виборців.

Для забезпечення прозорості голосування виборець, який голосуватиме за місцем перебування, допускає у відповідне приміщення членів виборчої комісії, офіційних спостерігачів, кандидатів чи їх довірених осіб.

Виборець в режимі таємного голосування, без присутності будь-кого, у тому числі кандидата на пост Президента України, офіційних спостерігачів, членів виборчої комісії, заповнює виборчий бюлетень та опускає його до виборчої скриньки.

Якщо виборець, включений до витягу із списку виборців для голосування за місцем перебування, прибув у приміщення для голосування після того, як члени

виборчої комісії вийшли для організації голосування за місцем перебування, такому виборцю не може бути видано виборчий бюлетень до повернення відповідних членів комісії та з'ясування питання, чи не проголосував цей виборець за місцем перебування.

Що потрібно знати, якщо я голосую вперше?

1. Підготуйтеся.

Переконайтесь, що відомості про Вас внесені до Державного реєстру виборців. Це можна зробити онлайн в особистому кабінеті виборця на веб-сайті Державного реєстру виборців: <https://www.driv.gov.ua/> або на своїй виборчій дільниці.

Якщо інформація про Вас у Державному реєстрі виборців відсутня – зверніться до виборчої дільниці за місцем реєстрації та подайте заяву про включення Вас до списку виборців.

У день 2-го туру виборів Президента України, 21 квітня 2019 року з 08:00 до 20:00:

2. Візьміть один із документів:

- паспорт громадянина України у вигляді книжечки або картки з витягом з Єдиного державного демографічного реєстру щодо реєстрації місця проживання;
- військовий квиток (виключно для військовослужбовців строкової служби);
- тимчасове посвідчення громадянина України

3. Прийдіть на свою виборчу дільницю.

Отримайте виборчий бюлетень та поставте підпис за його отримання:

- у списку виборців;
- у визначеному місці на контрольному талоні виборчого бюлетеня.

4. Заповніть виборчий бюлетень:

- особисто в кабіні (кімнаті) для таємного голосування;
- зробіть позначку «плюс» («+») або іншу, що засвідчує волевиявлення, у квадраті напроти; прізвища кандидата на пост Президента України, за якого голосуєш. Проголосувати можна лише за одного кандидата!

5. Опустіть виборчий бюлетень у виборчу скриньку

у спосіб, який забезпечує таємницю голосування.

Як реагувати на порушення на виборах?

Одразу реагуйте, якщо стали свідками:

- видачі виборчого бюлетеня для голосування особі без документа, який підтверджує громадянство України;
- демонстрації заповненого виборчого бюлетеня стороннім особам;
- винесення виборчого бюлетеня за межі виборчої дільниці;
- фото-, відеозйомки заповнених виборчих бюлетенів;
- голосування більш ніж один раз;
- отримання виборчого бюлетеня від іншої особи, крім уповноваженого члена комісії, який видає виборчий бюлетень;
- масового підвезення виборців до дільниці;
- пропозиція, обіцянка, надання виборцю коштів, іншого майна, переваг, пільг, нематеріальних активів за вчинення або невчинення будь-яких дій, пов'язаних з

безпосередньою реалізацією права голосу, а також прийняття такої обіцянки, пропозиції виборцем, одержання ним вигоди;

- передачі виборчого бюлетеня сторонній особі;
- пошкодження виборчих скриньок.

За вчинення таких правопорушень передбачена кримінальна відповідальність у вигляді:

- штрафу;
- виправних робіт;
- обмеження чи позбавлення волі.

Якщо бачите порушення на виборах – звертайтеся до компетентних органів:

- голови відповідної виборчої комісії;
- офіційних спостерігачів;
- поліції.